

mag. Tilka Jamnik
e-naslov: tilka.jamnik@gmail.com

PRIPOROČILNI SEZNAM MLADINSKIH KNJIG na temo LJUBLJANA¹ **Izbor knjig, ki so izšle do konca leta 2022**

Seznam vsebuje izbor kakovostne leposlovne, leposlovno-poučne in poučne knjige o Ljubljani, ki so izšle predvsem v zadnjem desetletju in do konca leta 2022. Izdelan je s pomočjo Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana (<https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/>) in z dovoljenjem PCMKK pri MKL. Zapisi niso povsem enotni, ker jih Pionirska skozi leta spreminja, strokovno pogloblja idr.

Knjige so v seznamu razdeljene na bralne stopnje:

- B – primerno za otroke med 3. in 6. letom, tudi še v zgodnjem bralnem obdobju
- 1. stopnja – primerno za učence 1., 2. in 3. razredov OŠ, tudi še na 2. stopnji
- 2. stopnja – primerno za učence 4., 5. in 6. razredov OŠ, tudi še na 3. stopnji
- 3. stopnja – primerno za učence 7., 8. in 9. razredov OŠ, tudi za srednješolce
- 4. stopnja – primerno za srednješolce (tudi za napredno branje v 3. triletju OŠ)

Nekaj pripomb k izboru:

- Včasih se je težko odločiti, ali gre za leposlovno ali poučno knjigo; predvsem za mlajše bralce so pogosto leposlovno-poučne knjige. (Npr. Svetlane Makarovič *Gal v galeriji*).
- Kaj iz širše okolice Ljubljane še upoštevati v seznamu? Tako so npr. vključene knjige o koliščarjih na Ljubljanskem barju, kdo drug bi vključil morda še kaj drugega.
- Knjige so v seznamu razdeljene na bralne stopnje; svetujemo, da jih uporabljate glede na bralne in jezikovne zmožnosti otrok in mladih. Toda obenem so vse te knjige primerne tudi za družinsko in medgeneracijsko branje, saj mlajše otroke spremljamo na sprehodih po Ljubljani starši in drugi vzgojitelji.
- Seznam vsekakor dopolnjujte tudi z drugimi knjigami iz preteklih let in predvsem z novostmi. Po svoji strokovni presoji ga prilagodite zmožnostim mladih bralcev, izbirajte in dodajajte pa jih tudi po njihovih zanimanjih in željah.
- O Ljubljani je na voljo precej informativnega in promocijskega gradiva, npr. v Turističnem informativnem biroju, na recepcijah muzejev in galerij, na spletu idr. Ljubljana je seveda predstavljena tudi v vseh turističnih vodnikih po Sloveniji: noben vodnik oz. nobena informacija pa ni preveč zahtevna, če so ob mladih bralcih tudi odrasli.
- Pa še to: precej vodnikov po Ljubljani – kot je videti že po naslovih – navaja vrsto pravljic in drugih leposlovnih besedil o Ljubljani. Gre za obsežen nabor besedil, ki ga seveda lahko razširjate glede na to, kaj vse poznate oz. na kaj bi želeli opozoriti mlade in odrasle obiskovalce Ljubljane.

Uživajte v branju in na sprehodih po Ljubljani!!!

---

¹ Izbor knjig in oblikovanje seznama je avtorsko delo; kdo drug bi morda dodal še katero knjigo, katero od knjig razvrstil kako drugače idr.

LEPOSLOVNE in LEPOSLOVNO-POUČNE KNJIGE

Blažič, Milena, Kregar Gliha, Mateja, Bedenk, Kasilda: **Pravljčna in literarna Ljubljana**. Fotografije Ljubljane Dunja Wedam. Jezero: Morfemplus, 2022, 105 str.

| P – 2. stopnja |

| krajepis, kulturna zgodovina, literarna zgodovina, literarne poti, literarni motivi, Ljubljana, mladinska književnost

Brodnik, Barbara: **Friderik: grajska podgana**. Ilustr. Gorazd Vahen. Ljubljana : Javni zavod Ljubljanski grad, 2019, 25 str.

Podgane - Ljubljana - Grad - Erazem Predjamski / Ljubljanski grad / obramba / turški vpadi / zaporniki / ljubezen / pustolovščine / poučno leposlovje

Enova, Dušan: **Ekvorna: koliščarska pravljica**.

Ilustr. Maja Lubi. Spr. beseda Igor Saksida. Jezero: Morfem, 2014, 25 str.

| C | B- stopnja | spremna beseda

| fantastična bitja, Ljubljana, Ljubljansko barje, mitologija, narava, pošasti, vile, zmaji

Gombač, Žiga: **Dan, ko je izginil Ljubljanski grad**: stripovski hip-hop po zmajskograjski zgodovini. Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Javni zavod Ljubljanski grad, 2014, 52 str.

| P | 2. stopnja | humor, poučno leposlovje, vprašanja o vsebini

| časovni stroji, gradovi, igre besedne, Ljubljana, Slovenija, zgodovina, zmaji

in

Gombač, Žiga: **The day that Ljubljana lost its castle**: a comic book skip and jump with a dragon through the castle's history.

Prev. Boštjan Gorenc. Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Javni zavod Ljubljanski grad, 2014, 52 str.

| P | 2. stopnja | humor, poučno leposlovje, vprašanja o vsebini

| časovni stroji, gradovi, igre besedne, Ljubljana, Slovenija, zgodovina, zmaji

Grafenauer, Niko: **Stara Ljubljana**.

Ilustr. Kamila Volčanšek. Spr. beseda Janez Lombergar, Breda Kovič. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1983. (Matjaževa knjižnica), 76 str.

| P | 2. stopnja | poučno leposlovje

| Ljubljana, novi vek, 17. stoletje

Jalen, Janez: **Bobri**.

Spr. beseda France Pibernik. Celje: Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba, 2006. (Izbrani spisi), 623 str.

| P | 2. stopnja

| bakrena doba, barje, Ljubljana, mostiščarji, prazgodovina, Slovenija

Kos, Gaja: **Junaki z ladje Argo**.

Ilustr. Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2013, 39 str.

| C | 1. stopnja | miti

| antika, Argonavti, Grčija, ladje, Ljubljana, zgodovina

Kovač, Polonca: **S pravljico na izlet**.

Ilustr. Lucijan Reščič. Ljubljana: Mladika, 2001. (Planika), 37 str.

| C | 1. stopnja | legende, po ljudskem izročilu, poučno leposlovje

| bajeslovna bitja, etnografija, kulturna dediščina, Ljubljana, Slovenija, zgodovina

Marinčič, Ema: **Sivko na potepu po Plečnikovi Ljubljani.**

Ilustrir. Nuša Jurjevič. Ljubljana : Muzej in galerije mesta Ljubljane, 2022, 27 str.

| C | 1. stopnja | o avtorjih, poučni dodatek

| arhitekti, arhitektura, dediščina, domoznanstvo, humor, Jože Plečnik (1872 – 1957), Ljubljana, mačke, psi

Mlakar Črnič, Ida: **Pravljični sprehod po Ljubljani.**

Ilustracije Zarja Menart. Ljubljana: Mestna knjižnica, 2021, 42 str.

| C – 1. stopnja

Pregelj, Sebastijan: **Zgodbe s konca kamene dobe:** Deček Brin na domačem kolišču (2026), Do konca jezera in naprej (2016), K morju (2017), Pri kamnitem stolpu (2018), V snegu in ledu (2019), Vrnitev (2020). Ilustr. Jure Engelsberger. Dob: Miš.

| P – 2. stopnja

| dečki | kamena doba | kolišča | prazgodovina | vsakdan

Rozman, Andrej: **Pesmi iz galerije.** [spremljevalna besedila in uredila Kristina Preininger ; ilustracije Jakob Klemenčič ; risbe portretov slikarjev Katja Kastelic ; fotografija Janko Dermastja, Bojan Salaj ; ureditev literature Nataša Ciber]. Ljubljana : Narodna galerija, 2018, 135 str.

In

Rozman, Andrej: **Pesmi iz galerije.** [predgovor], spremljevalna besedila [in urejanje] Kristina Preininger ; [ilustracije Jakob Klemenčič ; risbe portretov slikarjev Katja Kastelic ; fotografija Janko Dermastja, Bojan Salaj]. Ljubljana : Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, 205 str.

Stepančič, Damijan: **Zgodba o sidru.**

Ilustr. Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010. (Velike slikanice), 33 str.

| C | 1. stopnja | brez besedila, za uro pravljic

| ladje, Ljubljana, sanje, Slovenija

POUČNE KNJIGE

Damjanovič, Nika; Ferjančič, Maruša: **Emonske zanke in uganke:** Emona: mesto v imperiju: družinski vodnik po razstavi: 6-11 let. Ilustr. Alenka Kramer. Ljubljana: Muzej in galerije mesta Ljubljane, Mestni muzej, 2014, 39 str.

| 9 | 1. stopnja | delovni zvezek, vodič

| antika, Emona, Ljubljana, Rimljani, Slovenija, zgodovina

Jamnik, Tilka in Ilich, Iztok: **Gori doli po Ljubljani: vodnik za otroke.**

Ilustr. Dušan Klun. Ljubljana: DZS, 2008, 64 str.

| 9 | 1. stopnja | vodič | kulturna dediščina, Ljubljana, Slovenija

Makarovič, Svetlana: **Gal v galeriji.**

Ilustr. Kostja Gatnik. Diapozitivi Marjan Paternoster. Ljubljana: Narodna galerija, 2011, 29 str.

| 7 | 1. stopnja | fotografije, ponatis, pripoved v verzih, slikanica poučna

| Ljubljana, muzeji, slikarstvo, Slovenija, škratje, umetnost

Melik, Jelka in Jeraj, Mateja: **Ljubljana, zeleno mesto.**

Ilustr. Mojca Sekulič Fo, Ela Hartman, Pia Cvar. Foto. Jelka Melik ... et al.

Ljubljana: Hart, 2016, 32 str.

| 9 | P | 2. stopnja |

Ljubljana / krajepis / zgodovina / kulturna zgodovina / domoznanstvo / znamenitosti

Melik, Jelka in Jeraj, Mateja: **Spoznajmo Ljubljano!**: vodnik po mestu za otroke (male in velike).
Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2005.

Morato Štucin, Neja: **Razigrana Ljubljana: 10 igrivih in poučnih dogodivščin po mestu.**
Ilustr. Karmen Bajec, Maja Medved. Fotogr. Ana Sluga. Fotogr. Boštjan Burger. Stari trg pri Ložu: KUD
Tkalnica idej, 2013, 127 str.
| 9 | 2. stopnja | delovni zvezek, fotografije, vodič, zemljevidi
| domoznastvo, Ljubljana, Slovenija

Plestenjak, Ana: **Rimljani v Ljubljani.**
Ilustr. Marko Zorovič. Sevnica: Arhej, 2011, 32 str.
| 9 | 2. stopnja |
| antika, kulturna zgodovina, Ljubljana, Rimljani, Slovenija, vsakdan

Švalj, Miha: **Ljubo in Ani v Ljubljani:** turistični vodič za otroke in njihove starše.
Ilustr. Nuša Berce. Zemljevid Damjan Jerič. Ljubljana: Društvo za spodbujanje radovednosti, zvedavosti in
spoznavanje sveta ŽVERCA, 2008, 77 str.
| 9 | 2. stopnja | vodič, zemljevidi
| koordinate, Ljubljana, Slovenija, zemljepis

Velušček, Anton: **Koliščarji z Velikega jezera.**
Prev. Marjeta Žebovec, Saša Pušnar Dobnikar. Ilustr. Zvonko Dobovšek. Fotogr. Nina Žnideršič. Ig: Društvo
Fran Govekar, 2011, 2014, 16 str.
| 9 | 2. stopnja | besedilo tudi v drugem jeziku, fotografije, projekt
| arheologija, koliščarji, Ljubljana, Ljubljansko barje, Slovenija

Vošnjak, Nina: **Kako je nastajalo najlepše mesto na svetu** : vodnik za družine po stalni razstavi Ljubljana.
Ilustracije Jaka Vukotič. Ljubljana : Muzej in galerije mesta Ljubljane, Mestni muzej, 2019, [20] str.
| Mestni muzej (Ljubljana) - Vodniki - Ljubljana - Zgodovina

Žvanut, Maja: **Ljubljana, ilustrirana zgodovina.**
Ilustr. Matjaž Schmidt. Ljubljana: Viharnik, 2008, 32 str.
| 9 | 3. stopnja | o avtorjih
| Ljubljana, Slovenija, zgodovina